Stadsbyggnadsnämnden
Stadsbyggnadsförvaltningen
Planavdelningen
Mabel Pena, 016-710 82 36

Datum 2023-12-21
Diarienummer SBN/2021:183
Aktnummer 1.25

Samrådshandling

Planprogram för

Odlaren och Trumtorp

Eskilstuna kommun

Undersökning/Avgränsning av MKB

Planprocessen

Enligt 6 kap 5 § Miljöbalken och lagen om strategiska miljöbedömningar av planer och program skall kommunen genomföra en miljöbedömning för alla detaljplaner som kan medföra en *betydande miljöpåverkan*.

Som stöd för kommunens ställningstagande görs en behovsbedömning i ett tidigt skede av planarbetet. Om undersökningen visar på en betydande miljöpåverkan skall en miljöbedömning göras i form av en miljökonsekvensbeskrivning(MKB).

I behovsbedömningen finns 3 alternativ:

- **Ja** indikerar att planförslaget kommer att leda till en betydande miljöpåverkan i enskild aspekt eller sammanvägt med andra aspekter.
- **Nej** indikerar att planförslaget inte kommer att leda till en betydande miljöpåverkan enskilt eller i en sammanvägd bedömning.
- **Osäker** indikerar att det finns en osäkerhet och att frågan kräver djupare analys för att ett ställningstagande ska kunna göras.

Bedömningarna är preliminära. Ny kunskap som tillförs under planarbetet kan innebära att bedömningarna måste omvärderas.

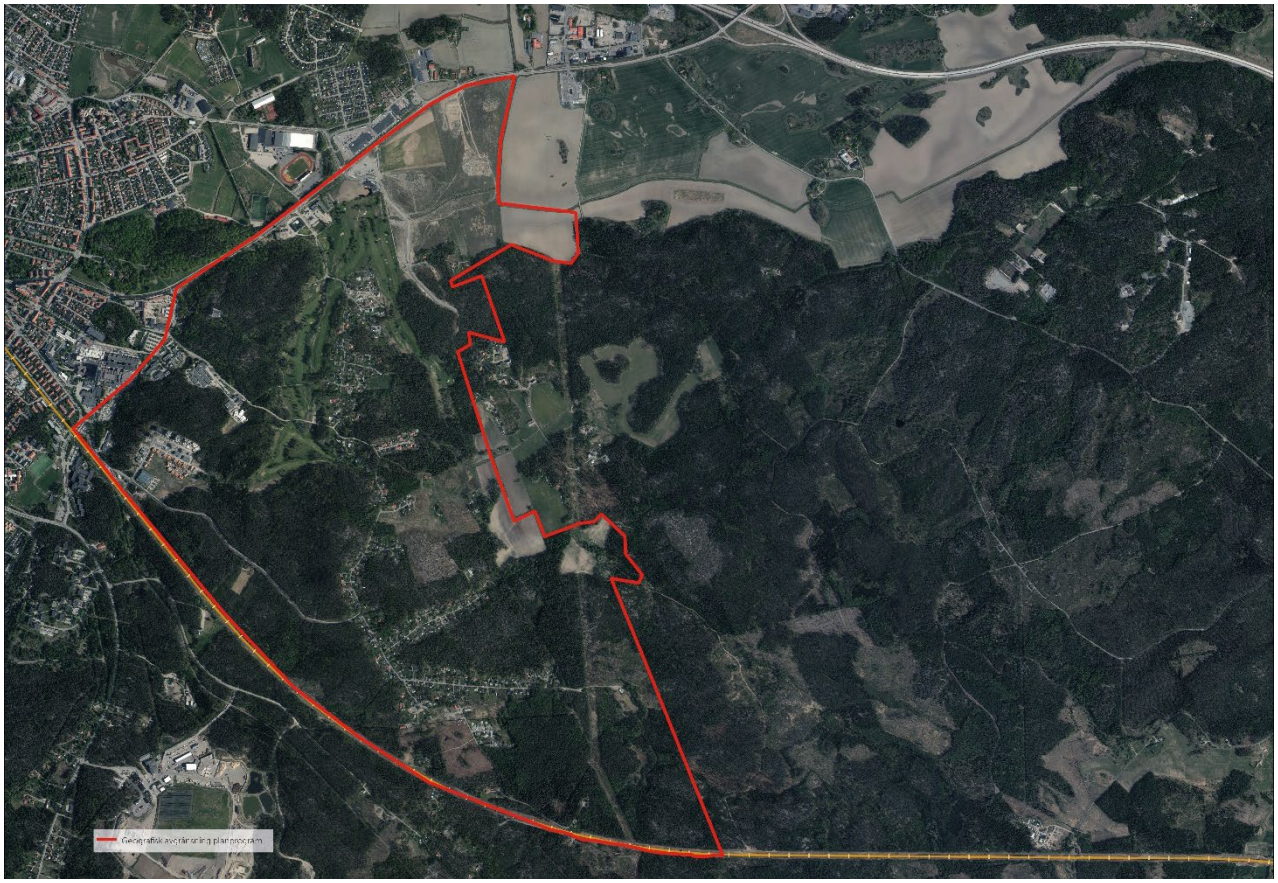

Planprogrammets avgränsning.

Inledning

Planens syfte

Syftet med projektet är att upprätta en strategisk plan för en hållbar utveckling av stadsdelarna Odlaren och Trumtorp. Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att den strategiska planen ska utgöras av ett planprogram.

En strategisk plan för Odlaren och Trumtorp ska beskriva områdets historia, identitet, karaktär och fysiska förutsättningar, att visa på utvecklingsstrategier för framtiden, att ge en tydlig strukturbild för en hållbar och sammanhållen utveckling och att vara ett strategiskt underlag i efterkommande arbetet med detaljplaner samt tillståndsprövning/lovprövningar. Den ska även presentera en genomförandestrategi för en hållbar utveckling av mark och vatten

Planprogrammet ska realisera översiktsplanens ställningstaganden och inriktningar. Planprogramsområdet kommer detaljplaneläggas i olika etapper.

Bakgrund
Planprogrammets område omfattar 580 hektar mark och är beläget två kilometer öster om Eskilstunas stadskärna. Planområdet avgränsas av Mälarsjukhuset och sjukhusområdet i väster, riksintresset Svealandsbanan i söder, Römosseområdet i öster med jord- och skogsbruksmark, samt Strängnäsvägen i norr som är den östra entrén till Eskilstuna från E20.

Odlaren och Trumtorp utgör en stor del av Eskilstuna tätorts östra del. Planprogrammets område definieras tydligt av fyra olika fronter. Till öster möter den upp jordsbruksmark, skogsmark och en robust naturmiljö samt Europavägen (E20), i norra delen ramas den in av Strängnäsvägen. Den västra fronten möter upp stadens kärna samt viktiga funktioner som sjukhusområdet. I södra delen utgörs gränsen av Svealandsbanan.

En stor del av programområdet utgörs av egnahemsområdet Odlaren med sitt ursprung i 1900-talets början. Området utgörs idag av blandad villabebyggelse från hela 1900-talet. I området finns en centralt belägen golfbana med Eskilstuna golfklubb som tomträttsinnehavare. Golfklubben är en av Sveriges äldsta parkbanor och anlades under 1950-talet.

Under 2010-talet påbörjades planeringen och byggnationen av ett nytt bostadsområde i Trumtorp med totalt 500 nya bostäder. Området är idag under byggnation. Första inflyttning skedde i juli 2019 och sista inflyttning skedde under 2022.

2018 startades en detaljplan för friliggande enbostadshus i södra delen av området, vilket idag är två detaljplaner; Odlaren 1:93 m.fl. som är i granskningsskede samt Odlarvallen 5 m.fl som är i samrådsskede. Båda planerna har inte bedömts medföra en betydande miljöpåverkan av både kommunen och Länsstyrelsen.

Två naturreservat utreds inom planområdets västra och utanför planområdet östra del. Utredningen sker parallellt med planprogrammet. Den ena i områdets västra del vid Vattentornsberget/Odlarskogen och den andra i områdets östra del i Hugelsta.

Utredningar

Utförda utredningar:

- Förstudie avrrinningsvägar och lågpunkter, 2022
- Ekosystemtjänstanalys, 2022
- Översiktlig och kompletterande naturvärdesinventering 2022
- Arkeologisk utredning för Odlaren 1:1, 2023
- Trafikprognos, 2023, uppdaterad 2025
- Kulturmiljöutredning, 2022
- Kulturmiljöanalys egnahemsområde, 2022
- Höjdsättningsanalys, 2022
- NVI förstudie. 2022
- Artinventering Odlarskogen, 2023
- VA-systemskiss, 2023
- Dagvatten- och skyfallsutredning, 2025

Pågående arbete utanför planprogrammet:

- Upprättande av naturreservat i Odlaren
- Upprättande av naturreservat i Hugelsta
- Dikesutredning för ansökan om upphävande av strandskydd
- Detaljplan för Odlarvallen 5
- Miljöteknisk undersökning av deponier.

Avgränsning:

- En stor del av det västra området syftar till att konkretisera och förstärka de gröna samband, gröna korridorer och naturvärden. I det östra området värnas det om stadsnära värdeområden, kulturmiljövärden, landskapsmiljöer, jordbruksmark och spridningskorridorer som pekas ut i Översiktsplanen.
- Inom ramen för efterföljande detaljplaner i planprogramsområdet kommer det att utföras fördjupade utredningar samt vid behov tas fram undersökning om betydande miljöpåverkan.

Miljöbalken

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Bestämmelser Är ett genomförande av planen förenligt med bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap miljöbalken?			X	Stora delar av områdets norra del är klassat som jordbruksmark i Jordbruksverkets blockdatabas. Brukningsvärd jordbruksmark får enligt Miljöbalken kap 3 § 4 tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, om detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. 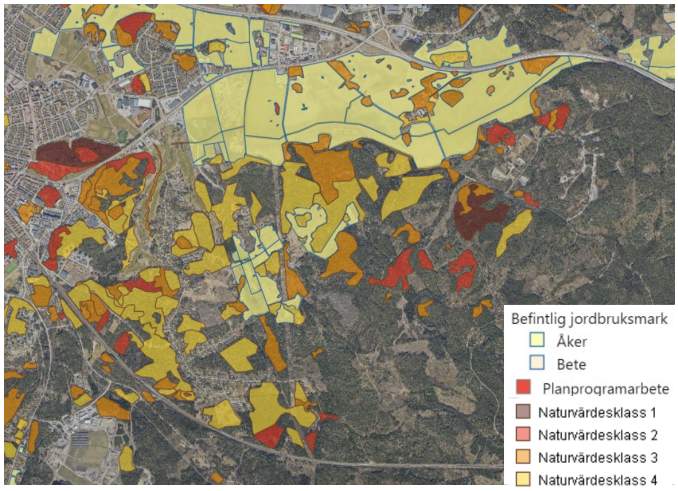 *Jordbruksmark och naturvärden inom planprogrammets avgränsning.* En mindre del av jordbruksmarken föreslås tas i anspråk för en utveckling av nya bostäder och skola i Odlaren. Detta anses tillgodose ett väsentligt samhällsintresse då detta möjliggör en utveckling av bostäder, allmän platsmark och viktiga kopplingar närmare staden. En fortsatt utveckling av golfbanan anses inte ha en betydande inverkan på den öppna landskapsbilden. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk. En del av skogsmarken som föreslås tas i anspråk för en ny vägdragning har höga naturvärden (NVI klass 2). En artinventering ska tas fram som underlag till bedömning av påverkan av naturvärden. Kompensation för naturvärdena behöver utredas vid projektering.
Iakttas gällande miljökvalitetsnormer enligt 5	X			Området ska utformas med hänsyn till gällande

kap miljöbalken?				miljökvalitetsnormer. Luft- och ljudkvalitet bedöms i denna detaljplan påverkas genom att förslag till bebyggelse kommer generera ökad trafik som i sin tur alstrar avgaser och buller. För att beakta miljökvalitetsnormerna för buller kommer bullerutredningar behöva tas fram i ett tidigt skede av efterföljande detaljplanearbeten. Miljökvalitetsnormerna för vatten kommer att ses över genom att dagvattenutredningar tas fram tidigt i efterföljande planarbeten. Vad det gäller miljökvalitetsnormer för mark så bedöms de inte påverkas negativt av förslaget till bebyggelse enligt planprogrammet.
Kommer området att tas i anspråk för sådant ändamål som omfattas av bestämmelserna i PBL 4:34 om krav på MKB?		X		

Gällande regleringar och skyddsvärden

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Förordnanden/skydd Berör planen område med lagenligt skyddad natur enligt miljöbalken?	X			Genom området går flera mindre vattendrag som omfattas av strandskydd. Strandskyddet kommer att i planprogrammet föreslås att delvis eller helt upphävas i kommande detaljplaneprocesser. Ansökan om upphävande av strandskydd vid små sjöar och vattendrag kan även göras inför detaljplanearbetet. Delvis upphävande kan innebära att en fortsatt strandskyddad zon runt båda sidorna om vattendraget bevaras som natur. Därigenom kan syftet med strandskyddet, enligt miljöbalken 7 kap 12§, bibehållas.

				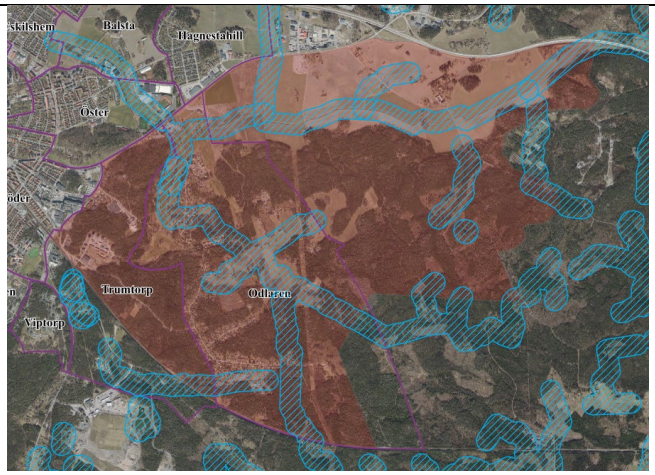 *Strandskydd 100 meter, inom planprogrammets avgränsning.* *Bild från miljökontorets bedömning om strandskydd inom området. Röda streck indikerar de som har strandskydd och grönt de som inte har.*
Berör planen kulturreservat, byggnadsminnen eller fornminnen?			X	I det förhistoriska landskapet i Odlaren kan idag utläsas genom bland annat sitt stora antal lämningar, historiska bytomter och torplämningar, gravfält och fornborgar. En kulturmiljöutredning har utförts i syfte att kartlägga och i strukturplanen säkerställa att planprogrammet bevarar och tillgängliggör vissa fornminnen. Under målbilden ”En nära trädgårdsstad” anges strategin ”Stärka och utveckla områdets identitet och karaktär” som innebär att ny bebyggelse och tillhörande infrastruktur placeras och gestaltas med utgångspunkt i naturlandskapet och kulturmiljön som identifierats i området. Inom utredningsområdet finns inga utpekade byggnadsminnen eller kyrkliga kulturminnen

				Utredningens känslighetsanalys belyser risker med hur värdena kan förvanskas eller minskas vid förändring samt hur fornlämningar och byggnadsminnen som ligger i föreslagna exploateringsområden behöver utredas i detaljplaneskede. 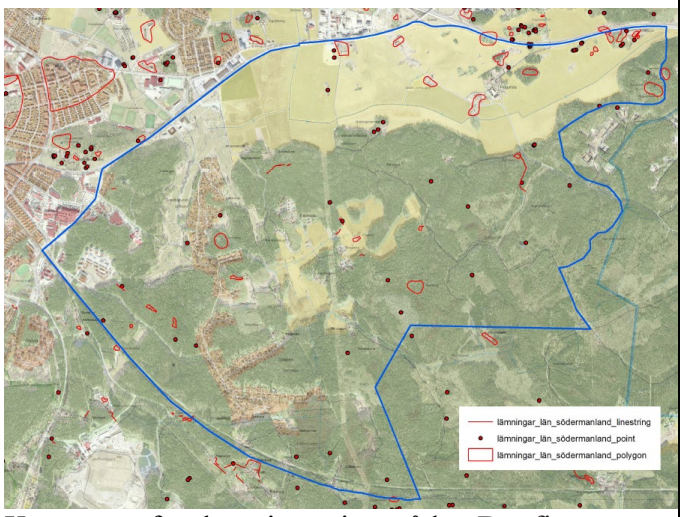 Karta över fornlämningar i området. Det finns ett stort antal lämningar inom utredningsområdet
Riksintressen Berör planen riksintresse för natur- eller kulturminnesvård, rörligt friluftsliv eller Natura 2000-område?		X		Planprogrammets gränsar till riksintresset för befintlig järnväg, Svealandsbanan, i söder. I norr angränsar planprogramområdet till riksintresset för befintlig väg, E20 Malmö-Göteborg-Stockholm. Förslag till bebyggelse enligt planprogrammet bedöms inte påverka berörda riksintressen. I närheten av riksintresset för E20 föreslås ingen bebyggelse och vid Svealandsbanan avses bebyggelse hålla avstånd till järnvägen. Förslag till bostadsbebyggelse, skola, förskola och idrottsanläggning längs med Odlarvägen ska till största del hålla avstånd till järnvägen med hänsyn till risker för farligt gods och buller. Om exempelvis flerbostadshus, förskola, skola eller idrottsanläggningar med större antal åskådarplatser placeras inom 150 meter från järnvägen ska en riskutredning tas fram i planarbetet. Placeras dessa markanvändningar minst 150 meter från järnvägen behöver inte en riskutredning tas fram i planarbetet. Avstånden behöver även ta hänsyn till en framtida utbyggnad med dubbelspår på Svealandsbanan. Planprogrammet föreslår bebyggelse som närmast cirka 35-50 meter och skola 100 meter från järnvägen. Avståndet behöver utredas vidare i

				detaljplan och ny exploatering bör inte begränsa järnvägens verksamhet och utveckling.
Högt naturvärde Berör planen område, som bedömts ha högt regionalt eller kommunalt naturvärde?	X			En fördjupad naturvärdesinventering, nivå 2, har utförts under 2022 som noterat naturvärden med naturvärdesklass 2–4. Ny väg föreslås i områden med höga naturvärden klass 2, samt påtagligt naturvärde klass 3. I områden med påtagligt naturvärde klass 3 ska, om intrång inte kan undvikas, utredning gällande kompensation genomföras enligt grönplan. Exploatering på naturvärdesklass 2 ska undvikas, men i dem fall klass 2 exploateras ska kompensation utredas. Höga naturvärden finns utspritt inom planområdet och inom delar av utpekade naturreservat. Det gäller naturreservaten Trumpstorp", "Hugelsta" och "Odlaren" som är utpekade som utredningsområdet i ÖP. Bebyggelse, allmän platsmark och infrastruktur inom planprogrammet bedöms i en viss omfattning påverka utpekade naturvärden. Genom att anpassa bebyggelse, allmänna platser och infrastruktur inom planprogrammet och efterföljande detaljplaner ska viktig grön infrastruktur säkerställas. Delar av de höga naturvärdena säkerställs delvis bland annat med hjälp av utredningsområdet för naturreservat. Översiktsplanen har pekat ut ett grönt samband som rör sig igenom hela området från väst till öst och kopplar samman flera stadsnära värdeområden och spridningskorridorer. Planprogrammets förslag kommer konkretisera och förstärka dessa kopplingar för att behålla gröna kilar in till Eskilstuna stad. Naturvärdesinventeringen beskriver att det utspritt i området finns rödlistade arter och fridlysta arter som har rapporterats i artportalen. I delar av områden som berörs av exploatering förekommer knärot, fridlyst enligt 7 § artskyddsförordningen och fridlysta fåglar. Sydöstra delen av planområdet pekas ut som mosseskog under användningen sumpskogar. Ingen exploatering föreslås på mosseskogen i strukturplanen.

				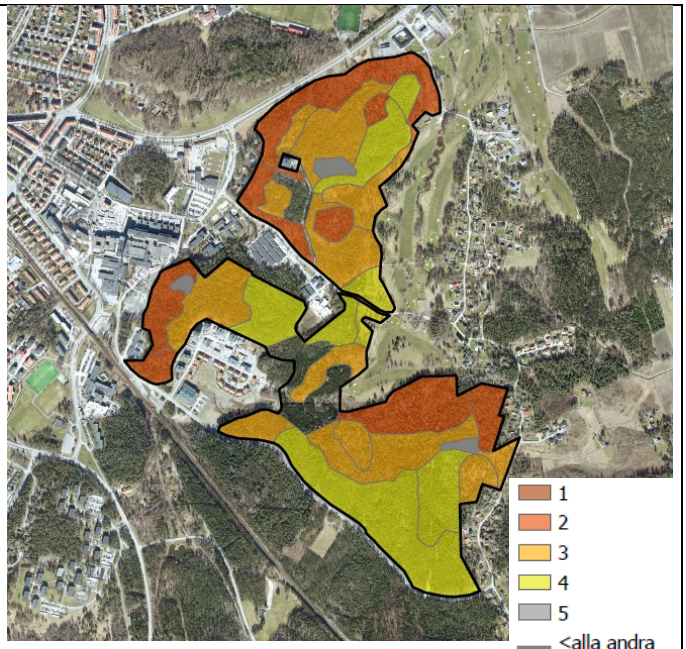 *Karta med resultat från genomförd naturvärdesinventering i Odlaren (NVI)*
Skyddsavstånd Lokaliseras planerade verksamheter så att skyddsavstånd till befintlig bebyggelse inte uppfylls?		X		Planprogrammet medger inga störande eller miljöfarliga verksamheter. Det bedöms inte finnas befintliga störande verksamheter i omgivningen som kräver skyddsavstånd till ny bebyggelse.

Effekter på miljön

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Mark Kan ett genomförande av planen skada befintliga markförhållanden?			X	Jordarter i grundlager inom planområdet utgörs av morän, lera, silt eller urberg. Den södra delen (söder om vattendraget) utgörs till största delen av sandig morän med ett område bestående av kärrtorv (i mitten) samt områden med urberg. 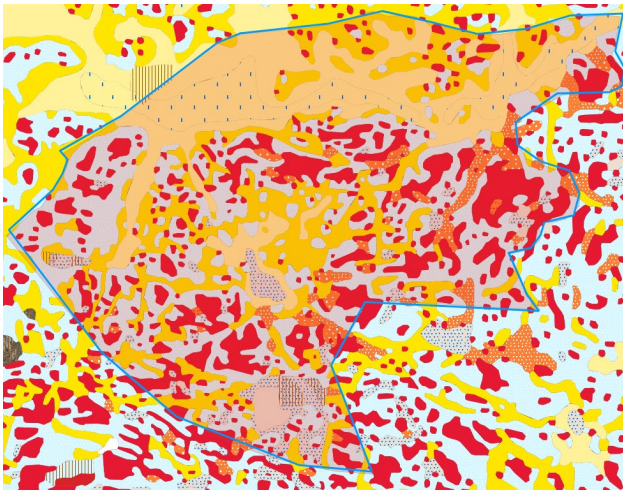 *Jordartskartan visar jordarter inom planprogramsområdet.* I planprogrammet har inga identifierade risker bedömts vara så betydande att det skulle strida mot planprogrammets intentioner. Bedömning behöver göras i efterföljande detaljplanearbeten om platsens geologiska förutsättningar medför geotekniska risker som skapar behov av en geoteknisk utredning i detaljplaneskede.

Ligger delar av planområdet inom riskområde för översvämning?	X			En översiktlig dagvattenutredning och utredning för höjdsättningsplan har gjorts för planprogramsområdet. Dagvattenutredningen visar lågpunkter och avrinningsvägar. Bebyggelse placeras inte på avrinningsvägar och lågpunkter. Dagvattenutredningen har pekat ut lågpunkter och avrinningsområden (som överstiger 10 ha.) inom planprogramområdet som är riskområden för översvämning och där bebyggelse bör undvikas utifrån befintlig terräng. 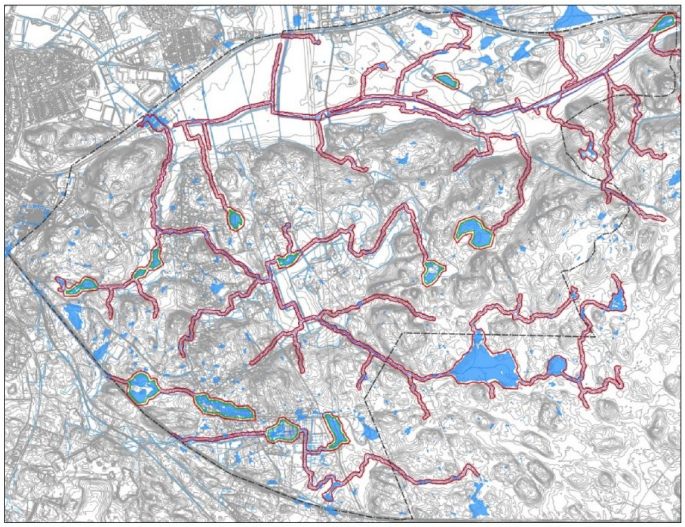 Figur 9. Lågpunkter och avrinningsvägar (blått) med avrinningsområden som överstiger 10 ha. Lågpunkter där dagvattenhantering är lämpligt utifrån ett topografiskt perspektiv. Röd markering illustrerar utsatta områden och bebyggelse bör undvikas. Urklipp från R-50-1-026. *Utdrag från dagvattenutredningen som visar lågpunkter och avrinningsvägar med avrinningsområden som överstiger 10 ha (blått). Röd markering visar utsatta områden där bebyggelse bör undvikas.* Enligt utredningen bör avrinningsvägar och lågpunkter bevaras som naturmark vid framtagande av bebyggelse- och vägstruktur. Avrinningsområden är dock framtagna utifrån en höjdmodell där vattenstråken följer terrängen. En felmarginal i detta är bland annat befintliga trummor som kan avleda ett avrinningsområde i en annan riktning och därmed avlasta/belasta nedströms områden. I efterföljande detaljplaner ska detaljerade dagvattenutredningar utföras för att utreda mer exakt lämplig placering av bebyggelse samt dagvatten- och skyfallshantering för varje exploateringsområde.

Kan miljö- och hälsofarliga ämnen finnas lagrade i marken?	X			Inom planområdet har elva platser identifierats med potentiellt förorenad mark enligt Länsstyrelsens kartläggning. Det finns 6 identifierade platser som finns med i EBH-stödet i området. Det är en plantskola, skrothandel, järnvägstrafik och drivmedelshantering. Det ligger även förelägganden på delar av ytan, de berörda fastigheterna är Tunafors 1:40> 1, 2 & 3, Tunafors 1:1>1 samt Önskemålet 2:1. Två identifierade områden kan anses ha särskild konsekvens för utvecklingen i Odlaren: ett område för en gammal skjutbana i västra delen av planprogramsområdet och ett område två industrideponier som täcker ca 7 hektar i södra delen. I samband med exploatering av det angränsande bostadsområdet Trumtorp skedde en stor sanering av skjutbaneområde. Dock är skjutbanaområdet större än exploateringen i Trumtorp vilket kan betyda att det fortfarande finns osanerad mark, sannolikt strax öster om bostadsområdet. Vad gäller deponierna i söder är det kommunen som äger majoriteten av marken för dessa. Den västra deponin ligger delvis på privat mark som avser Odlaren 1:69, Odlaren 1:143 och Odlaren 1:142. Med anledning av att deponierna är så pass stora volymer är det inte aktuellt att flytta dessa utan de behöver undersökas och utredas för att kunna avgöra vilka åtgärder som behöver vidtas. Just nu pågår ett arbete där kommunen tillsammans med en konsult avser att undersöka och utreda deponierna. Ett viktigt resultat efter utredning är om det behövs enkel skyddstäckning eller mer fullständig sluttäckning av deponierna. Vid en sluttäckning kan deponierna växa upp till 10 meter i sidled, vilket ska tas höjd för i kommande detaljplanearbeten. När deponierna är utredda och åtgärdade i den omfattning som behövs gör kommunen bedömningen att det inte ska finnas risker för människor att besöka och uppehålla sig på platsen. Därmed är markanvändning som möjliggör rekreation och stigar lämplig, vilket planprogrammet föreslår. Dock är det mindre lämpligt att uppföra byggnader och anordna konstruktioner som går ner i marken på platsen för deponierna trots sluttäckning.

Luft och klimat Kan ett genomförande av planen medföra försämringar av luftkvalitén eller förändringar av klimatet?		X		Befintlig skog ersätts med bostadsområde, vilket leder till annat lokalklimat. All avverkning av skog innebär en försämring av klimatutjämningskapaciteten i området, även försämring av luftkvaliteten då varje enskilt träd utför viktiga ekosystemtjänster såsom rening av luft, klimatutjämning och utgör koldioxidsänka. Trafiken med motorfordon i området ökar i och med exploatering, vilket kan medföra en ökning av luftutsläpp. Samtidigt avser hållbara färdsätt såsom gång, cykel och buss prioriteras i området. Påverkan på klimat och utsläpp i stadsdelen och övriga staden bedöms därför inte vara betydande. Föroreningarna bedöms inte heller vara tillräckligt omfattande för att strida mot miljökvalitetsnormer.
Vatten Kan ett genomförande av planen medföra försämringar av vattnets kvalité eller orsaka förändrade flödesmönster?		X		En översiktlig dagvattenutredning har utförts av Sigma Civil. Dagvatten från planområdet leds till två recipienter. I norr finns Kafjärdsgraven och i väst ligger Eskilstunaån-Torshällaån. Dagvatten har ingen ytlig anslutning till recipienten Eskilstunaån-Torshällaån så om det inte finns ett dagvattenledningssystem som ansluter till Eskilstunaån-Torshällaån, är endast Kafjärdsgraven recipient. Kafjärdsgravens och Eskilstunaån-Torshällaån ekologiska status är bedömd till måttlig baserat på övergödning och fysisk påverkan i vattendraget. Vidare uppnår Kafjärdsgraven och Eskilstunaån-Torshällaån ej god kemisk ytvattenstatus. Halter av bromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver (Hg) överskrids i alla yt- och kustvatten i Sverige. Exploateringen får inte medföra att någon parameter av miljökvalitetsnormerna för vatten försämras. Då vattnet från deponierna rinner norrut från torvmarken i en ledning under Skogvaktarvägen och vidare till Kalkbäcken så behöver vattnets status utredas längre fram. Påverkan på grundvattnet ska utredas i efterföljande detaljplanearbeten.

Vegetation Kan ett genomförande av planen påverka vegetationsförhållandena i området?			X	En del av den befintliga vegetationen kommer att ersättas av exploatering och hårdgjord yta. Inom området förekommer ett antal arter, både triviala och skyddsvärda, vilket indikerar en hög biologisk mångfald och höga naturvärden. En naturvärdesinventering har tagits fram för att visa vilka befintliga värden som planstrukturen behöver anpassas efter. I planprogrammet anges hur den mer övergripande strukturen för bebyggelse, vägar, teknisk infrastruktur, allmänna platser m.m. anpassas utifrån befintliga värden. Anpassningen ska utreds mer fördjupat i detaljplaneskede. Exempelvis kan genomsläppliga ytor skapas i områden som brukar asfalteras i samband med exploatering. Sprängning av urberg, vägdragning genom skogsområdet, byggnation i delar av nuvarande skog kan innebära minskning hotade växtarter på grund av ändrat mikroklimat och ändrad hydrologi. Artinventering kan behövas genomföras för att avgöra vad som påverkas och hur av föreslagen exploatering.
Djurliv Kan ett genomförande av planen påverka djurlivet i området?				En del av befintlig vegetation föreslås bebyggas vilket innebär att djurens naturliga miljöer i området kommer att försvinna i och med exploateringen. Inom området är det en stor artrikedom inom olika organismgrupper. Om arterna finns inom exploateringsområdena så riskerar sammansättningen att påverkas negativt av exploateringen om inga åtgärder utförs. Inom planområdet är hasselsnok noterad i artportalen. Den är strikt skyddad enligt 4a § artskyddsförordningen. Detta innebär att även dess övervintrings-, födosöks- och fortplantningsområden är skyddade. Enligt noteringar i artportalen finns även fladdermöss, groddjur, ett flertal fågelarter. En analys i tidigt skede hur dessa arter kommer att påverkas behöver genomföras. Artinventering kan behöva göras i detaljplaneskede om det finns ett behov utifrån utpekade rödlistade och fridlysta arter i naturvärdesinventeringen för att avgöra vad som påverkas och hur av föreslagen exploatering.

Stads-/landskapsbild Kan ett genomförande av planen påverka stads/landskapsbilden?		X		Planprogrammet föreslår en struktur som medger ett stort antal bostäder samt nya förskolor och skolor. Den möjliggör även en variation av bebyggelsetyper i ett område som idag mestadels består av villor. Detta påverkar områdets karaktär som villaområde. Ny bebyggelse ska dock gestaltas och placeras med hänsyn och utgångspunkt i naturlandskapet, kulturmiljön, egnahemsområdet samt områdets karaktär i helhet. Detta beskrivs under målbilden ”En nära trädgårdsstad” och strategin ”Stärka områdets identitet och karaktär”. Skola föreslås på åkermark, längs öppna ytor vid sydöstra delen av planområdet. Gestaltningen av den nya bebyggelsen och hänsyn till Odlarens befintliga bebyggelse ska utredas vidare i detaljplaneskede.
Miljöpåverkan från omgivningen Kan befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen ha negativ inverkan på projektet?		X		Öster om programområdet ligger företaget EPC Sverige AB som sysslar med sprängmedel och tjänster relaterade till det. EPC är en Sevesoverksamhet och omfattas av den högre kravnivån inom Seveslagstiftningen. EPC genomför provsprängningar några gånger per år, vilket är viktigt att ta hänsyn till både för verksamhetens skull och för omgivningens skull. Friluftslivet koncentreras därför mot odlarhållet för att säkra skyddsavstånd och skogen behålls runt EPC för säkerhet. Ett avstånd på minst 700 meter ska hållas från verksamheten då människor förväntas bli allvarligt skadade vid detonation från EPC inom den zonen.

Effekter på hälsa och säkerhet

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Störningar Kan ett genomförande av planen medföra störningar; t ex utsläpp, buller, vibrationer, ljus?			X	Eskilstuna skytteklubb ligger nordöst om planprogramsområdet. Närhet till skytteverksamhet behöver beaktas utifrån störningssynpunkt då det ofta kan upplevas som störande. Föreslagen exploatering ligger utanför bullerzonen för skjutbanan, och skogen söder om skjutbanan planeras behållas som ljudisolering vilket medför att den nya bebyggelsen inte utsätts för störning från den befintliga skytteverksamheten. Exploateringen kommer att leda till att antalet motorfordon i Odlaren kommer öka. Nya huvudgator föreslås för ny bebyggelse i planprogrammet för att inte öka trafiken på dem befintliga vägarna. Därmed bedöms den ökade andelen biltrafiken inte medföra betydande miljöpåverkan. Svealandsbanans järnvägsspår kan medföra att ny bebyggelse i södra delen av planprogramsområdet exponeras av buller. Bullerutredning behöver tas fram i detaljplaneskede i områden som riskerar att utsättas för buller över riktlinjerna.

Säkerhet Kan ett genomförande av planen ge effekter på hälsa och säkerhet?	X			Öster om programområdet ligger företaget EPC Sverige AB som sysslar med sprängmedel och tjänster relaterade till det. Friluftslivet koncentreras därför mot odlarhållet för att säkra skyddsavstånd och skogen behålls runt EPC för säkerhet. Eskilstuna skytteklubb ligger nordöstra om planprogramsområdet. Bostadsbebyggelse, samhällsservice och idrottsanläggningar ska hålla skyddsavstånd på minst 700 meter från verksamheten. Eskilstuna skytteklubb ligger nordöst om planprogramsområdet. Bostadsbebyggelse, samhällsservice och idrottsanläggningar ska hålla avstånd från verksamheten. Som nämnt ovan finns två deponier inom planprogramsområdet som kan innebära en risk för spridning av föroreningar. Just nu pågår ett arbete där kommunen tillsammans med en konsult avser att undersöka och utreda dessa. Ett viktigt resultat efter utredning är om det behövs enkel skyddstäckning eller mer fullständig sluttäckning av deponierna. Vid en sluttäckning kan deponierna växa upp till 10 meter i sidled, vilket ska tas höjd för i kommande detaljplanearbeten. När deponierna är utredda och åtgärdade i den omfattning som behövs gör kommunen bedömningen att det inte ska finnas risker för människor att besöka och uppehålla sig på platsen. Därmed är markanvändning som möjliggör rekreation och stigar lämplig, vilket planprogrammet föreslår. Dock är det mindre lämpligt att uppföra byggnader och anordna konstruktioner som går ner i marken på platsen för deponierna trots sluttäckning. Det går kraftledningar genom planprogramsområde. Föreslagen exploatering inom planprogrammet håller ett avstånd på 100 meter från kraftledningarna. I söder går Svealandsbanan som trafikeras av person- och godstrafik. Järnvägen används även som transport för farligt gods vilket innebär att förslag till

				bostadsbebyggelse, skola, förskola och idrottsanläggningar längs med Odlarvägen behöver hålla avstånd till Svealandsbanan med hänsyn till risker för farligt gods. Strukturplanen föreslår möjliga placeringar för dessa markanvändningar men de behöver utredas mer i detalj i kommande detaljplanearbeten. Placeras exempelvis flerbostadshus, förskola, skola eller idrottsanläggningar med större antal åskådarplatser inom 150 meter från järnvägen ska en riskutredning tas fram i detaljplanearbetet. Placeras dessa markanvändningar minst 150 meter från järnvägen behöver inte en riskutredning tas fram i planarbetet Svelandsbanan är bitvis enkelspårig med ett flertal mötesstationer längst med sträckan. För att kunna hantera framtida resandeprognoser och ökad godstrafik kan det bli aktuellt med ett dubbelspår. Spåret läggs troligtvis på södra sidan om befintligt spår och bör således inte påverka genomförandet av planprogrammet. Det finns inget beslut i nuläget så hänsyn kan behöva tas till att spåret hamnar på norra sidan befintligt spår.

Barn och ungdomar Kommer planen att påverka barn och ungdomar negativ?		X		Planprogrammet bedöms i sin helhet medföra förbättrade förutsättningar för de barn (0-18 år) som bor i området idag och kommer bo i området i framtiden. Genom att möjliggöra flera olika bostadstyper så har fler barnfamiljer med olika förutsättningar och behov möjlighet att bo i området. Barnfamiljer har också möjlighet att flytta och byta bostadstyp inom samma stadsdel, vilket innebär att berörda barn har likartat avstånd från bostad till närliggande målpunkter såsom skola, förskola eller idrottsanläggningar. Avsikten i planprogrammet är att varje bostad (oavsett boendeform) ska ha tillgång till en trädgård. Detta går i linje med 8 § 9 Plan- och bygglagen som anger att om en bebyggd eller obebyggd tomt ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. För att tillgodose barnens bästa ska en kvalitativ och kvantitativ bostads- och gårdsmiljö säkerställas inom kvartersmarken i efterföljande detaljplanearbeten. Det är också av vikt att säkerställa offentliga platser för barns lek och utevistelse i området. Befintlig vegetation och skog som kan användas av barn planeras exploateras vilket kan medföra en negativ påverkan på barns möjligheter till utevistelse och lek. Som delvis kompensation för detta föreslår planprogrammet att ett flertal lokala parker ska tillskapas inom allmän platsmark samt att övriga rekreationsområden bevaras och stärks i området. Barn ska också kunna ta sig självständigt och tryggt mellan de olika parkerna och rekreationsområden via gröna stråk. Att ha tillgång till det gröna skapar således förutsättningar för barns fysiska aktivitet och mentala välbefinnande. Utöver det ska också en större kommunal stadsdelslekplats anordnas i området.

				Denna stadsdelslekplats ska funktionera som en mötesplats för hela stadsdelen och därmed locka barn och unga i olika åldrar. Stadsdelslekplatsen placeras för att så många människor som möjligt ska kunna ta sig hit först och främst till fots, med cykel eller buss. Den ska också placeras i anslutning till grönområde och med hänsyn till befintlig natur och topografi för att dels kunna integrera naturlig växtlighet i lekmiljön. Planprogrammet kommer också säkerställa ytor för barns deltagande i idrott- och föreningsliv. Utöver anläggningar för organiserad idrottsverksamhet såsom idrottshallar och idrottsplats med fotbollsplan säkerställer planen anläggningar och ytor för aktiviteter i icke-organiserad form såsom motionsspår och mountainbikespår. Planprogrammet tar höjd för 1-2 nya grundskolor (F-9) samt 3-5 nya förskolor (160 platser) och säkerställer tillräckligt med yta för dessa verksamheter där bl.a. tillräckligt med friyta enligt kommunens riktlinjer ska klaras. Det är viktigt att i detaljplaneskedet säkerställa att utemiljöerna har tillräcklig storlek. Skolornas och förskolornas utemiljöer ska också vara kvalitativa genom att innefatta naturlig växtlighet, kuperad terräng, en variation av lekmöjligheter för barn i olika åldrar samt ha platser för vila och kreativ lek såväl som pedagogiska verksamheter kring odling och ekosystemtjänster. Skolor och förskolor placeras utifrån en jämn fördelning i området och i direkt eller nära anslutning till grönområden för att kunna nyttja detta i den pedagogiska verksamheten och undervisningen. Målsättningen är att boende i Odlaren ska kunna nå en förskola inom 600 meter från bostaden. Det är också av stor vikt att säkerställa trafiksäkra miljöer kring förskolor och skolor för att möjliggöra barns och elevers rörelsefrihet och förflyttning i den fysiska miljön.

				I detaljplaneringen ska det också säkerställas att förskolors och skolors friytor klarar kraven för bullernivåer i enlighet med kommunens riktlinjer. Högst 50 dBA ekvivalent nivå respektive 70 dBA maximal nivå, vilket ska uppnås på minst 85 % av friytan. Barns möjligheter att ta sig fram trafiksäkert och självständigt i området idag är begränsade. Det finns en begränsad infrastruktur för fotgängare och cyklister eftersom majoriteten av trafikrörelserna sker i blandtrafik, vilket innebär att fotgängare, cyklister och motorfordon samsas om samma ytor. Det nuvarande vägnätet är smalt med dålig sikt vilket och upplevs som otryggt för oskyddade trafikanter. Då trafikmiljön upplevs otrygg inom området skjutsats många barn med bil, även vid kortare avstånd, till exempel till och från skolan trots att skolan ligger i närområdet. Detta begränsar barns rörelsefrihet och kan i sin tur påverka barns hälsa negativt då deras möjligheter till daglig fysisk aktivitet begränsas. Planprogrammet avser att förbättra barns möjligheter att röra sig fritt i området. Det planeras göras genom nya vägkopplingar med goda gång- och cykelvägar. Eftersom trafiksäkra miljöer är viktiga för barn ska nya bostäder samt förskolor och skolor i området placeras längst med dessa nya stråk för att bidra till tillgängligheten för barn. Barn och unga ska uppleva det tryggt och enkelt att förflytta sig inom området samt ta sig till olika målpunkter i staden till fots eller cykel. Under planprogramsarbetet har dialoger genomförts med barn för att möjliggöra deras delaktighet och inflytande i projektet. Synpunkter som framkommit är bl.a.: • Avsaknad av och önskemål om lekplatser och platser att kunna umgås med sina kompisar • Önskemål om grillplatser i skogen • Mindre bra att det inte finns säkra trottoarer att cykla på

				• Bra att man har nära till olika aktiviteter som boende i Odlaren Planprogrammets bedöms kunna tillgodose barnens synpunkter. Men dessa behöver beaktas och utredas vidare i kommande detaljplanearbeten.

Effekter på hushållning av mark, vatten och andra resurser

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Mark- och vattenanvändning Kan ett genomförande av planen medföra avsevärd förändring av mark och vattenanvändning i området?	X			Ett genomförande av planen skulle medföra en betydande förändring i och med att det medför en stor exploatering på befintlig vegetation.
Naturresurser Kan ett genomförande av planen medföra ett avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar naturresurs?		X		Planprogrammets genomförande innebär inte ett avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar naturresurs.
Transporter/Kommunikation Kan ett genomförande av planen ge upphov till betydande ökning av fordonstrafik?	X			Planprogrammets genomförande innebär ökade transporter till och i området. Nya vägar planeras för att i så stor uträckning som möjligt inte trafikera det befintliga vägnätet. Ökad exploatering medför även ökat behov av kollektivtrafik. Befintligt vägnät är inte dimensionerat att klara av fullstora bussar som idag används och klarar inte av en utökning av vägtrafiken. Därför föreslås en ny sträckning för kollektivtrafiken längst med nytt vägnät. Bil och kollektivtrafiken bedöms kunna säkerställas utan att det leder till betydande negativ påverkan för Odlaren.

Rekreation, rörligt friluftsliv Kan ett genomförande av planen försämra kvalitén eller kvantiteten på någon rekreationsmöjlighet?		X		Det finns en god tillgång till rekreation, friluftsliv och fritidsanläggningar i västra och norra delen av området. Möjligheten till rekreation och friluftsliv föreslås stärkas genom en utveckling av idrottsliv, friluftsliv och rekreation i sydöstra delen av planområdet. Vidare ska befintliga motionsspår (elljusspår), mountainbikeleder och vandringsleder (rekreationsspår) bevaras och stärkas i samband med utvecklingen i Odlaren. Dessa ska fortsatt vara attraktiva att nyttja, fungera som besöksmål och kunna ta emot ett förväntat ökat antal besökare. För att säkra och öka tillgången till friluftsaktiviteter ska naturen med dess populära motionsspår och vandringsleder få många ”påstigningsplatser”. Under vintertid kommer områdets motionsspår kunna omvandlas till skidspår för att också kunna möjliggöra längdskidåkning. Planprogrammet föreslår också att rekreativa kopplingar/slingor säkerställs mellan områdets naturreservat samt allmänna parker.
Kulturminnesvård Kan ett genomförande av planen negativt påverka område med fornlämning eller annan värdefull kulturhistorisk miljö?			X	En kulturmiljöutredning (Sweco, 2022) har utförts för att kartlägga och säkerställa att planprogrammet bevarar och tillgängliggör vissa fornminnen. De kulturhistoriska värden som finns i området ska tas hänsyn till genom att studeras vidare i det kommande detaljplanearbetet. Detta kan eventuellt resultera i behovet av fördjupade kulturmiljöanalyser med olika omfattning. I detaljplaneprocessen ska de arkeologiska förutsättningarna utredas inom utbyggnadsområden som berörs av fornlämningar eller kan komma att påverka fornlämningar.

Övergripande miljömål och bärkraftsprinciper

	Ja	Nej	Osäker	Kommentar
Långsiktiga miljömål Finns det någon risk att ett genomförande av planen åstadkommer effekter som strider mot de fyra kretsloppsvillkoren eller andra långsiktiga miljömål?			X	Om exploatering genomförs i sin helhet riskerar det att strida mot 2 av de nationella miljömålen: 1. Levande skogar 2. Ett rikt växt- och djurliv Regionala målen anger att planeraring ska verka för minskad klimatpåverkan och bevara biologisk mångfald. Om exploateringen i Odlaren medför ökad förlust av biologisk mångfald och att värdefull skogsmark med viktiga livsmiljöer tas i anspråk så kan det bidra till att inte uppnå de regionala målen. I strukturplanen har gröna korridorer och gröna kopplingar lämnats oexploaterade för att bevara kopplingen mellan naturreservatet och parker genom bebyggelsen. Detta ska förstärka systemen för att bevara den biologiska mångfalden och tydliggöra de gröna kopplingarna så de inte försvinner. Genom att i detaljplaneprocessen utföra naturvärdesinventeringar och eventuella artinventeringar ska viktiga värden identifieras för att sparas eller vid exploatering kompenseras i enighet med grönplanen. Åtgärder ska vidtas för att planprogrammets genomförande inte ska medföra betydande negativa effekter som strider mot miljömålen.
Har ett genomförande av planen effekter som var för sig är begränsade men tillsammans kan vara betydande?		X		
Har ett genomförande av planen miljöeffekter som kan orsaka skada på människors hälsa, direkt eller indirekt?		X		

Sammanfattning

Positiva effekter av planens genomförande

Planprogrammets genomförande bidrar till en variation i Odlaren som idag mestadels består av villaområden. Detta kan öka mångfalden av människor i Odlaren och bidra till ökade möjligheter för invånarna att göra bostadskarriär i samma område.

Eftersom förslaget innebär förtätning mellan befintlig bebyggelse i Odlaren och centrala Eskilstuna bedöms det kunna bidra till en god hushållning av mark samtidigt som kommunens och därmed det allmänna behovet av nya bostäder samt samhällsservice tillgodoses.

Ny exploatering i Odlaren skapar möjlighet för ett nytt trafiknät med goda gång- och cykelbanor vilket ökar tillgängligheten, särskilt för barn och ungdomar. Ett nytt vägnät och fler invånare som underlag för kollektivtrafiken i Odlaren medför även att kollektivtrafiken kan utökas i Odlaren vilket bidrar till ett mer hållbart resande.

Planprogrammet möjliggör en utveckling av idrottsliv, friluftsliv och rekreation i sydöstra delen av planområdet. Den föreslagna strukturen möjliggör ett ökat utbud av friluftsliv, idrotts- och uteaktiviteter samt parker vilket bidrar till en ökad folkhälsa både mentalt och fysisk. Att kunna promenera och cykla till olika aktiviteter prioriteras.

Det nya området kommer att få VA-ledningar och kommer att ingå i verksamhetsområde för dagvatten. Detta gör det inte bättre för den befintliga bebyggelsen men det förvärrar inte situationen jämfört med dagsläget.

Miljökvalitetsnormerna för vatten kommer att ses över genom att dagvattenutredningar tas fram planarbeten.

Negativa effekter av planens genomförande

En stor del av Odlaren förslås exploateras i förhållande till befintlig bebyggelse vilket påverkar områdets karaktär som naturnära villaområde.

Bostäder som hamnar närmare än 150 meter från järnvägen vilket kommer att utredas vidare i detaljplaneskedet.

Delar av naturmarken ianspråktas, vilket kan få negativa konsekvenser för djur och växtliv.

Nollalternativ

Naturmark/vegetation tas inte i anspråk. Men det fortsätter finnas brist på tillgång till idrott och rekreation.

Bostadsförsörjning, samhällsservice och den sociala hållbarheten påverkas också negativt på lokal samt kommunal nivå. Den fysiska och mentala sammanhållningen av staden förblir bristande. Trygghet och folkhälsa kan komma att minska då den befintliga strukturen inte uppmuntrar till en aktiv vardag med en icke promenad/cykel vanlig stadsdel.

Odlarens vägnät upplevs fortsatt som otrygg och smal med dålig sikt. Trafiksäkerheten för barn som rör sig i området är fortsatt dålig. Nya kopplingar skapas inte för gång- och cykeltrafik vilket medför att vissa området fortsätter att vara mindre tillgängliga med gång och cykel. Kollektivtrafiken kan inte utökas med anledning till att vägnätet inte klarar av dagens bussars dimensioner.

VA-infrastrukturen är låg i nuläget och fortsätter att inte vara tillräcklig. Dagvattenhantering är bristande men ett särskilt projekt ska startas för att se över dagvattenhanteringen för befintliga bostäder i Odlaren. Kommunen och ESEM ansvarar för projektet.

Sammanfattande kommentarer

Genomförd undersökning visar att genomförandet av planprogrammet inte kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan. Det innebär att en strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 3 § miljöbalken inte behöver upprättas. Bedömningen grundas på följande:

- Förslaget innebär att kommunens och det allmänna behovet av nya bostäder samt samhällsservice tillgodoses.
- Planförslaget överensstämmer med Eskilstuna kommuns översiktsplan.
- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljökvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
- Planprogrammet bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

Kommunens ställningstagande

Med utgångspunkt i ovanstående gör kommunen följande bedömning:	Markera med X
Ett genomförande av detaljplanen har inte någon påvisbar negativ effekt på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser. Planbeskrivning enligt PBL.	

Ett genomförande av detaljplanen kan få negativa effekter, men under förutsättning att förebyggande åtgärder vidtas, så kan man undvika att dessa blir betydande. Konsekvenser och åtgärder redovisas i planbeskrivningen, enligt PBL.	X
Ett genomförande av detaljplanen kan få en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten eller andra resurser. En MKB enligt 4 kap. 34 § PBL erfordras.	
Miljöpåverkan är så betydande att andra lokaliseringsalternativ bör utredas.	

Avgränsning

Det krävs ingen strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Arbetsgrupp

Arbetet med undersökningen har bedrivits i projektform. Medverkande tjänstepersoner har varit:

Annika Sohlman	SBF/Utvecklingsenheten/Kommunekolog
Maria Axelsson	SBF/Utvecklingsenheten/Arkitekt
Chaima Zidane	SBF/Planenheten/Planarkitekt
Karin Stolt	SBF/Utveckling/Landskapsarkitekt
Linus Andersson	SBF/Utveckling/Trafikplanerare
Joakim Persson	KLK/Kommunstrateg
Marcus Wahlström	KLK/Exploateringsingenjör
Linda Westerberg	MoR/Miljöinspektör

Stadsbyggnadsförvaltningen
Utvecklingsenheten

Mats Hällnäs	Mabel Pena
Utvecklingschef	Översiktsplanerare och Arkitekt